

Religie afrykańskie

Autorzy: **Krzysztof Dziubała, Mariusz Agnosiewicz**

Dogoni

Jest to niewątpliwie najbardziej fascynująca grupa plemiennie-religijna Afryki .

Znać ją powinni wszyscy, którzy interesują się paleoastronautyką, UFO, etc.

Dogoni to plemię liczące ok. 300 tys. członków zamieszkujące górzyście tereny Bandiagara w Mali. Francuz Marcel Griaule zdołał zbadać ich nieco dokładniej, ponieważ szereg lat (przed i po II wojnie św.) zamieszkiwał wśród tego plemienia, co więcej miał zostać wprowadzony w 4 poziomy wtajemniczenia (gnozy) stanowiące esencję ich kultury i religii. Dopiero na najwyższym poziomie można poznać ich kosmogonię, która jest wielce intrygująca. Poziomy wtajemniczenia nie są rezerwowane dla określonej kasty czy rodziny, posiadać je może każdy. Wymóg jest jeden — zdolności intelektualne, zwłaszcza dobra pamięć (wiedza przekazywana jest ustnie oraz w postaci ideograficznego pisma składającego się z 12.612 znaków, elementem pomocniczym są również barwne malowidła naskalne sprzed wielu setek lat).

Religia Dogonów łączy w sobie wątki **monoteizmu** , animizmu wraz z **kultem przodków** oraz **wiarę w magię** .

Kosmogonia Dogonów:

"Kluczową postacią jest tutaj niebiańska istota, bóg stwórca — Amma, który stworzył jajo świata. Było ono zbudowane z dwóch bliźniaczych elementów; w każdym powstały dwa łożyska, a w nich ukształtowały się bliźnięta Nommo (Nummo). Jajo zadygotało siedmiokrotnie, po czym pękło a z niego wyłonił się pierwszy Wielki Nommo, czyli duch stwórczy. Po nim wyszła jego żeńska partnerka, a następnie trzy pozostałe pary Nommo. Trzeci Nommo , zwany Nommo ze Stawu (z Bajora), udał się później na ziemię; był nauczycielem i opiekunem ludzi. Czwarty Nommo samowolnie oddalił się, aby stworzyć ziemię, i zgubił partnerkę. Bóg Amma za karę zamienił go w zwierzę Jurugu (Błady Lis) rozpaczliwie szukające swojej partnerki. Postępek Błatego Lisa wprowadził nieporządek w pierwotnym boskim ładzie. Dopiero pozostałe Nommo stworzyły i uporządkowały niebo i ziemię, ustanowiły kolejność dni i nocy, pór roku i prawa rządzące społeczeństwami ludzi.

Na początku cały świat stanowił nieskończenie mało drobin, będących zarazem bogiem Ammą, Amma zawierał w sobie zarodki czterech podstawowych elementów: wody, ziemi, powietrza i żelaza. Rozpad tego kosmicznego jaja, czasem zwanego ziarnem, doprowadził do powstania wszechświata. Wydarzenie to — według zwolenników interwencji obcej cywilizacji będące odpowiednikiem Wielkiego Wybuchu — ilustrują malowidła naskalne, oczywiście symboliczne, co ogromnie utrudnia ich interpretację.

*Inne rysunki przedstawiają ciąg dalszy historii — przybycie kosmicznych bliźniaków Nommo na ziemię. Na niebie pojawiła się gwiazda-arka, która wśród huku i czerwonych płomieni, wirując, opadała. Zetknięcie z ziemią było tak gwałtowne, że w miejscu kontaktu powstało wgłębienie, które z czasem przemieniło się w jezioro Debo. Z arki wyłonili się synowie Ammy-Nommo. Według innej opowieści przybyli oni z układu planetarnego **Syriusza** . Mit wspomina o Sigi Tolo (Syriuszu A) i Polo Tolo (Syriuszu B), przy czym nie ulega wątpliwości, że mity i malowidła dotyczące obu gwiazd są starsze niż odkrycie Syriusza B przez astronomów (jego istnienie potwierdził Alvin A.G. Clark w 1862 r.). Co ciekawe, Dogoni potrafią scharakteryzować ten układ gwiazdny, podać okres obiegu*

Syriusza wokół głównej gwiazdy i postulują istnienie Emme Ya Tolo, czyli hipotetycznego Syriusza C”.

Zwolennicy paleoastronautyki wierzą, że Dogoni mogli mieć do czynienia z zaziemską cywilizacją. Poświadczą to mają również naskalne malowidła, w których doszukują się oni rysunków pojazdów kosmicznych, postaci w skafandrach, monitorów, anten etc. Ponadto wspiera tę teorię również występująca w mitach wzmianka o nawigacji arki, która przy opisie zbliżania się jej do Ziemi wspomina o przestrzeni, która miała cztery boki.

"Kosmologiczne wątki w wierze Dogonów wzbudziły sensację wśród laików i kontrowersje wśród przedstawicieli zarówno etnografii, jak

i astrofizyki. Niestety jak na razie jedyną osobą, która mogła zapoznać się z całością dogońskich wierzeń i mitów, był Marcel Griaule, on też jako jedyny miał okazję obejrzeć malowidła i rysunki mieszczące się w najbardziej uświęconych miejscach. Współcześni Dogoni nie chcą wprowadzać obcych w tajniki swoich wierzeń".

Sztuka Dogonów jest jedną z najciekawszych w całej Afryce, zwłaszcza wielkie zainteresowanie wzbudzają maski (około 80 rodzajów), które wykorzystywane są w czasie święta Sigi, które odbywa się co 60 lat przez 8 kolejnych lat. Sigi to święto odnowy kosmosu. W czasie tego święta Dogoni upamięniają poza tym śmierć, która pojawiła się wśród ludzi (dawniej nieśmiertelnych, jak wierzą) wskutek złamania pewnego zakazu przez jednego z ludzkich przodków. Ostatnie święto Sigi zaczęło się w 1967 r.

Post scriptum: Dziś Dogoni wydają się już nie tacy tajemniczy, jak utrzymują to wielbiciele tajemnic i UFO. Griaule'owi wytknięto poważne błędy lub manipulacje. Niewiele większą wartość przedstawiają też produkty popularyzatorów „syriuszowych tajemnic” w stylu *Tajemnic Syriusza Temple'a*. Zobacz więc:

- W.E.A. van Beek: [Dogon Restudied: A Field Evaluation of the Work of Marcel Griaule](http://www.jstor.org/pss/2743641?cookieSet=1) (http://www.jstor.org/pss/2743641?cookieSet=1) , Current Anthropology, vol 32, no 2, April 1991
- P. Coppens: [Dogon shame](http://www.philipcoppens.com/dogonshame.html) (http://www.philipcoppens.com/dogonshame.html) . Tłumaczenie na język polski w Gildii Tajemnic: [Tajemnica Dogonów rozwiązana](http://www.teksty.gildia.pl/kormak/fortean/dogon) (http://www.teksty.gildia.pl/kormak/fortean/dogon)
- B.R. Ortiz de Montellano: [The Dogon Revisited](http://www.ramtops.co.uk/dogon.html) (http://www.ramtops.co.uk/dogon.html)

oprac. **M.A.**

Zulusi

Lud z grupy Nguni, zamieszkujący RPA, Lesotho. Należą do Kościołów afrochrześcijańskich, jednak zachowują w części swoje dawne wierzenia.

Bóg i śmiertelny człowiek . Według zuluskiej legendy o śmiertelności i pierwszym człowieku, Unkulunkulu , który jest zarazem Bogiem (pierwszy człowiek został deifikowany na miejsce innego boga), pierwszym przodkiem i herosem kulturowym we wierzeniach Zulusów, posłał on do ludzkości kameleona, który miał jej oznajmić, że *"Ludzie nie mają umierać!"* , mieli być nieśmiertelni.

Kameleon jednak szedł dość wolno, nie szczczędając sobie przerw w podróży, więc porytowany Ukulunkulu wysłał ludzkości innego posłańca — jaszczurkę, która miała zanieść wiadomość: *"Ludzie mają umierać!"* . Jaszczurka dotarła pierwsza. [1]

oprac. **M.A.**

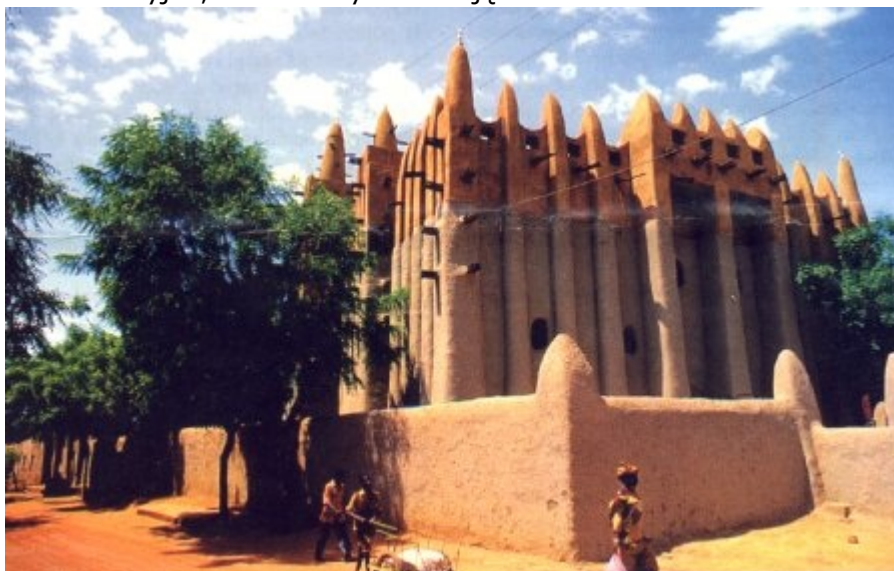
Ama-Nazaretha — ludzie czarnego Mesjasza

Ama-Nazaretha, znani też jako Nazaretańcy. Największy Afrykański Kościół Niezależny wśród Zulusów. Teologia Nazaretańczyków jest kombinacją wierzeń chrześcijańskich i plemiennych. Ich założyciel, Isaia Shembe, był baptystą, jednak jego zwolennicy mają tendencję do deifikowania go i uznawania za Czarnego Mesjasza. Kościół ten został ustanowiony w 1911 roku. Podzielił się na dwa rywalizujące obozy po śmierci syna Isaia Shembe — Johannes`a Galilee Shembe (1976). Ma swoje własne święte miasto i świętą górę (Ekuphakameni i Nhlankakazi) i swoje własne uroczyste festiwale Zuluskie.

oprac. **K.D.**

Masajowie

Lud zamieszkujący pogranicze Kenii i Tanzanii. W panteonie bóstw centralną postacią jest Engai (Ngai), który przydziela każdemu do ochrony anioła stróża; brak kultu przodków. Są odporni na przemiany modernizacyjne, islam i chrystianizację.

Meczet Czarnego Islamu (występującej odmiany islamu synkretycznego, z przenikniętymi elementami religii plemiennych)

Społeczność Aiyetoro

Pewna liczba nowych sekt grupujących się w komuny zaczęła się pojawiać w latach 70-tych XX wieku. Tego typu przykładem jest `Społeczność Aiyetoro` w Nigerii. Ta sekta składa się z secesjonistów z ruchu odnowy zwanego `Cherubin i Serafin`. Osiedlili się na wybrzeżu i zorganizowali komunalny system produkcji. W ciągu kilku lat ich produkcja rybołówstwa przyniosła znaczące zyski. Społeczność ciągle pozostaje niezwykle religijna i pomimo, iż standard życia jest tam o wiele wyższy niż przeciętna w Nigerii, nadal zachowują wspólnotę kolektywną i swoją komunalną strukturę.

oprac. **K.D.**

Przypisy:

[1] Człowiek poszukuje Boga - Watch Tower Bible And Track Society Of Pennsylvania,1994, s.56

Krzysztof Dziubała

Zajmuje się religioznawstwem.

[Pokaż inne teksty autora](#)

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książek [Kościół a faszyzm](#), [Anatomia kolaboracji](#) (2009), [Heretyckie dziedzictwo Europy](#) (2011).

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 27-07-2002 Ostatnia zmiana: 25-02-2011)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1503) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1503>)

Contents Copyright © 2000-2011 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2011 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych

portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl